

zené a stav dítěte nemá moc šancí na zlepšení, když je situace mezi rodiči stále konfliktní. Dítě tak postupně ztrácí naději na změnu, trpí pocity beznaděje a obviňuje se za konflikt rodičů. Po několika neúspěšných pokusech, kdy o svých pocitech mluví s odborníkem, avšak situace mezi rodiči se nemění, dítě ztrácí víru a často se uzavírá do sebe a odmítá komunikovat s rodiči i odborníky.

Na základě uvedených skutečností a našich zkušeností jsme zavedli nový způsob práce s dětmi a jejich rozvádějícími se rodiči. Jedná se o skupinovou práci dle zahraničního modelu dle Justine van Lawick, Holandsko. Skupinu tvoří 6 rodičovských párů + jejich děti ve věkovém rozmezí od 3-5 let. Práce s jednou skupinou zahrnuje 8 setkání v intervalech 3-4 týdny, dětská a rodičovská skupina probíhá paralelně, přičemž rodičovskou skupinu vedou dva psychologové, dětskou skupinu psycholog a sociální pracovníce.

V současné době realizujeme první běh této skupinové práce, výsledky budeme znát na jaře příštího roku. Zveřejníme je v dalším čísle našeho Revue. Případní zájemci o vstup do terapie mohou získat bližší informace na tel.čísle 541235511.

Strategie pro rok 2015

V roce 2015 dojde ke změně v organizační struktuře společnosti SPONDEA a současně ke změně ve struktuře nabízených služeb.

Veškeré služby a jednotlivé produkty budou klientům nabízeny v Centru rodinného poradenství, v Centru pro osoby zažívající násilí ve vztazích, v Centru krizové intervence a v Centru klinické psychologie. Podrobný výčet jednotlivých služeb bude k dispozici na nově připravovaných webových stránkách, informace můžeme poskytnout již nyní mezi 8 – 16 hodinou na základě osobního nebo telefonického kontaktu.

Ke změně ve struktuře služeb jsme se rozhodli na základě poptávky našich klientů a na základě celkové strategie a vize společnosti SPONDEA pro období roku 2015 – 2020.

SPONDEA, O.P.S.

Sýpka 25, 613 00 Brno, Česká republika
Tel.: +420 541 213 732
Fax: +420 544 526 561
spondea@spondea.cz,
www.spondea.cz

KRIZOVÁ POMOC, POMOC RODINÁM S DĚTMI

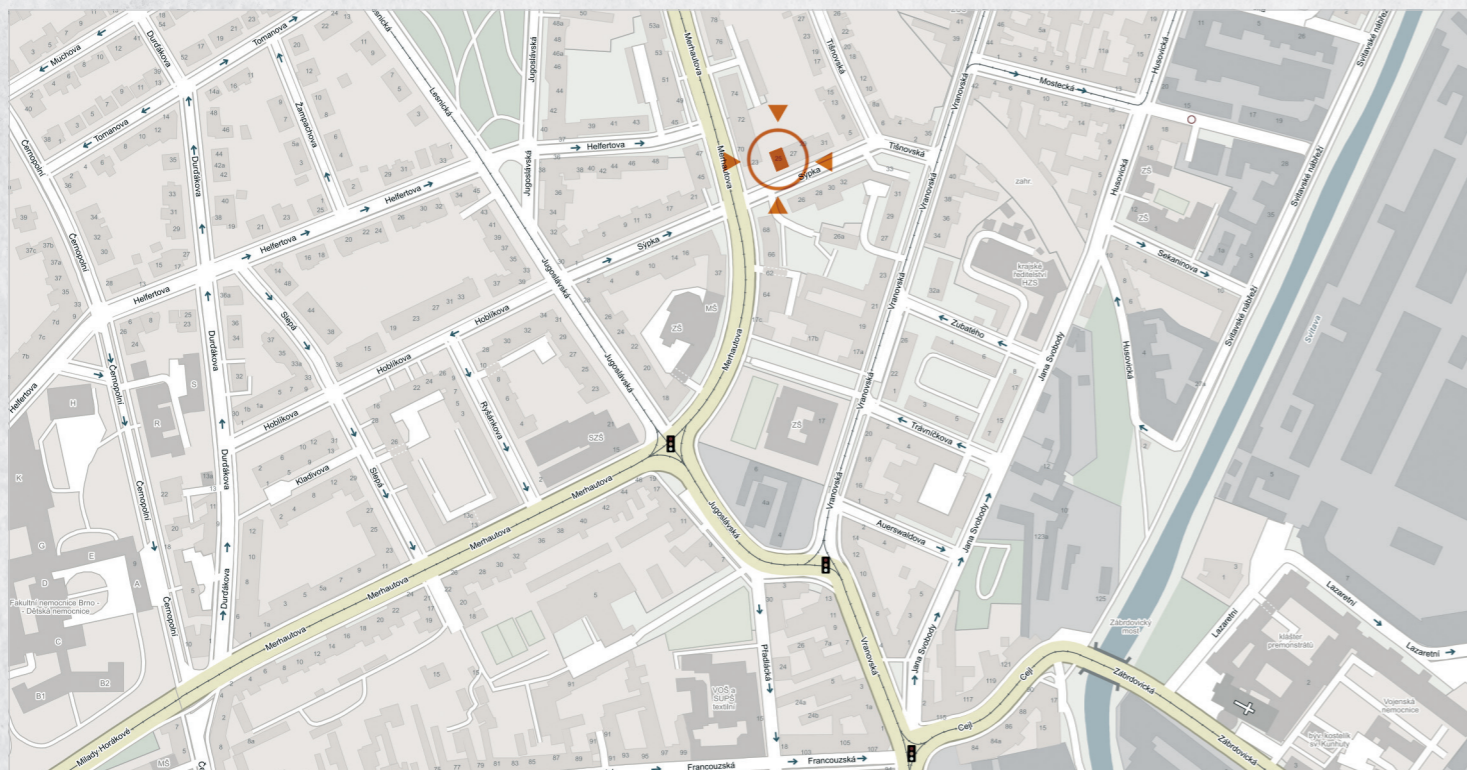
mobil: +420 608 118 088,
pevná linka: +420 541 235 511
krizovapomoc@spondea.cz
www.spondea.cz

DOMÁCÍ NÁSILÍ

mobil: +420 739 078 078,
pevná linka: +420 544 501 121
intervencni-centrum@spondea.cz
www.ic-brno.cz

PROGRAMY PRO OSOBY NEZVLÁDAJÍCÍ AGRESI VE VZTAZÍCH

mobil: 725 005 367
nasilivrodine@spondea.cz
www.nasilivrodine.cz

SPONDEA

revue

Téma: **PODPORA OHROŽENÝCH RODIN A DĚTÍ**

Vážení čtenáři,

nabízíme vám druhé číslo naší SPONDEA Revue. I v tomto adventním čase se však musíme zabývat tématy, která klid do mnoha rodin nepřinášejí, která jsou však aktuální z hlediska naší činnosti. Předkládané číslo Revue je zrcadlem nosných aktivit společnosti SPONDEA za uplynulé období a současně nabídkou služeb a zveřejněním plánů společnosti pro rok 2015. Kromě této tištěné verze je SPONDEA Revue k dispozici ke stažení i na našich webových stránkách.

Všem čtenářům našeho Revue, přátelům a podporovatelům společnosti SPONDEA přejeme příjemně strávený adventní čas, klidné vánoce a hodně zdraví a úspěchů v roce nadcházejícím.

Dagmar Ůlehlová,
ředitelka společnosti

Naše vizitka

SPONDEA je obecně prospěšnou společností, která se od zahájení své činnosti v roce 1998 věnuje dětem, dospívajícím a jejich rodinám, které se ocitly v těžké životní situaci a potřebují okamžitou pomoc a podporu. Současně poskytuje služby osobám ohroženým domácím násilím a nebezpečným pronásledováním a realizuje program na pomoc osobám s agresivním chováním ve vztazích. Individuální přístup ke každému klientovi, respekt k jeho rozhodnutí a zachování diskretnosti svěřených informací, zahrnuje současně komplexní nabídku služeb, součinnost mezi jednotlivými službami organizace i spolupráci s dalšími odborníky v zájmu a ve prospěch klientů. Cílem je podpora klientů ve schopnosti řešit obtížné životní situace a opětovně se začlenit do společnosti.

SPONDEA je členem Asociace poskytovatelů sociálních služeb, členem Asociace nestátních neziskových organizací a členem Asociace pracovníků intervenčních center, a je zapsána do registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů.

Kromě poskytování sociálních služeb plní sociálně právní ochranu dítěte a je poskytovatelem zdravotních služeb ordinací klinické psychologie.

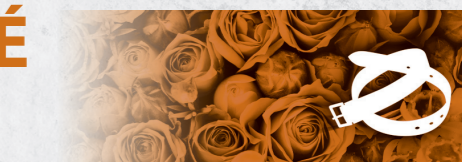
Klíčovými partnery společnosti jsou Statutární město Brno a Jihomoravský kraj, akademická obec a další spolupracující subjekty – Policie české republiky, Orgány sociálně právní ochrany dítěte, soudy.

PODPORA RODINY ZASAŽENÉ DOMÁCÍM NÁSILÍM

V září letošního roku jsme zahájili nový projekt, který pomůže prevenci a řešení domácího násilí v Jihomoravském kraji. V oblasti prevence a ochrany před domácím násilím je novinkou pomoc zaměřená na celou rodinu – děti, ohrožené i ty, kteří svoji agresivitu nezvládají a zaměřují

ji na své blízké. To vše je možné díky novému projektu s názvem „Násilí – věc (ne) veřejná“, který podpořila Nadace Open Society Fund Praha z programu Dejme (že) nám šanci, který je financován z Norských fondů.

Při každodenní praxi řešení násilí pá-

chaného na ženách i mužích v domácím prostředí se naši pracovníci opakovaně setkávali s řadou oblastí, kde chyběl systém nabízených služeb, nebo se ten stávající ukazoval jako nedostačující. Rozhodli jsme se proto k aktivní změně. V České republice doposud chyběly komplexní

právní služby pro oběti domácího násilí, které by pomohly dotčeným osobám pomoci prakticky řešit jejich životní situaci. Potýkali jsme se také s dlouhodobým nedostatkem v podpoře a péči o násilné osoby. Pracovat je přitom potřeba s oběma stranami.

Díky projektu dojde k rozšíření nabídky poskytovaných služeb jak pro děti vyrůstající v rodinách, kde je přítomno násilí, tak pro oběti domácího násilí, i násilné osoby. V Jihomoravském kraji by měla vzniknout kvalitní síť pomoci obětem domácího násilí, která umožní řešit případy domácího násilí rychleji a efektivněji, a pomoc bude díky terénním službám dostupná i v menších obcích.

Mezi 4 hlavní výstupy projektu patří následující:

- Dojde k zavedení optimální sítě služeb psychologů a sociálních pracovníků pro všechny aktéry domácího násilí ve vytipovaných regionech Jihomoravského kraje.
- V Brně bude s organizací Spondea, o.p.s. úzce spolupracovat advokátní kancelář na řešení případů obětí domácího násilí.
- Bude významně posílena terénní povaha terapeutických a poradenských služeb v Jihomoravském kraji – pracovníci budou působit v nových oblastech (zejména Hodonínsko, Znojemsko a Břeclavsko).
- Téma domácího násilí se dostane v rámci výuky také na základní školy po celé České republice. Pro žáky bude vytvořena online hra, která bude mít za cíl seznámit je s tímto závažným jevem a nabídnout jim konkrétní tipy, jak v případě setkání se s tímto problémem postupovat.

Projekt „Násilí – věc nevěřejná“ podpořila Nadace Open Society Fund Praha z programu Dejme (že)nám šanci, který je financován z Norských fondů. Prostřednictvím Norských fondů přispívá Norsko ke snížení sociálních a ekonomických rozdílů a posílení vzájemné spolupráce v Evropě. Program Dejme (že)nám šanci podporuje rovné příležitosti žen a mužů v pracovním i osobním životě a prevenci a pomoc obětem domácího násilí v České republice. Spravuje ho Nadace Open Society Fund Praha, která od roku 1992 rozvíjí hodnoty otevřené společnosti a demokracie v České republice.“

V současné době působíme na těchto detašovaných pracovištích:

Hodonín: Národní tř. 25, kancelář č. 9 Městského úřadu v Hodoníně. Pravidelně každé druhé a čtvrté pondělí v měsíci v době od 10:00 do 17:00 hodin je dětem a jejich blízkým k dispozici psycholog a sociální pracovníce, kteří jim pomohou řešit jejich problémy. Současně je možnost využít poradenství v oblasti domácího násilí. Poradenství v oblasti domácího násilí je poskytováno všem osobám bez ohledu na věk či pohlaví.

Moravský Krumlov: poliklinika APEX, Znojemská 235, Moravský Krumlov. Zde působíme každou středu v době od 10:00 do 17:00 hodin.

Zájemci o konzultaci v Hodoníně a Moravském Krumlově mohou přijít kdykoliv v uvedené dobu, nebo se také mohou objednat přímo na lince SPONDEA, 608 118 088, nebo 541 235 511, problematika domácího násilí na lince 739 078 078, problematika týkající se agrese ve vztazích má speciální linku 725 005 367.

Sociálně – právní poradna pro osoby ohrožené domácím násilím je v provozu v **Hustopečích, v Břeclavi, ve Znojmě a ve Veselí nad Moravou** na konzultace je potřeba se předem objednat na lince 739 078 08, provozní hodiny a adresa poskytování služeb jsou uveřejněny na www.ic-brno.cz.

V rámci našeho projektu hodláme v roce 2015 rozšířit poradenská místa i do dalších měst v Jihomoravském kraji.

Co tedy můžeme již nyní nabídnout osobám, kterých se domácí násilí dotýká?

Především vycházíme z přesvědčení, že se násilí v rodině týká všech jejích členů, dospělých i dětí a že každý má mít přístup k pomoci. Znamená to tedy, že pomáháme ohroženým i těm, kteří nevládnou svému hněvu a chtějí své agresivní chování změnit. Neodsuzujeme osobnost člověka, pomáháme změnit jeho chování k lepšímu. Učíme zvládat konflikty, které se vyskytují v každé rodině. Pomáháme rozvádějším se rodičům ve sporech o děti. Můžeme nabídnout klientům komplexní služby zahrnující psychologické poradenství, sociální a právní poradenství, individuální psychologickou péči a terapii, advokátní služby. Jsme k dispozici na telefonu, emailu, chatu, facebooku. Působíme v Brně a na detašovaných pracovištích v Jihomoravském kraji, můžeme tedy přijet za klientem.

DOMÁCÍ NÁSILÍ V KONTEXTU RODINY A PRÁCE

Dne 30. října 2014 se konala v prostorách Sněmovního sálu Nové radnice v Brně pod záštitou Statutárního města Brna **mezinárodní konference** „Domácí násilí v kontextu rodiny a práce“. Konference se účastnilo bezmála 180 účastníků a 15 přednášejících z České republiky, Velké Británie, Nizozemí, Litvy a Norska. Konference byla uspořádána v rámci projektu „Usnadnění vstupu na trh práce osobám z rodin s výskytem domácího násilí – přenos dobré praxe ze zemí EU pro práci s celou rodinou jako systémem“. Cílem konference bylo zprostředkovat účastníkům zkušenosti, aktuální potřeby a trendy při řešení problematiky domácího násilí u nás i v zahraničí.

Jaké příspěvky byly tedy prezentovány?

Na úvod byl představen projekt, jeho hlavní cíle a pilíře, na kterých stojí, tj. podpora ohrožené osoby na trhu práce, poskytování komplexních služeb všem členům rodiny, která byla zasažena domácím násilím, a potřeba rozvoje interdisciplinární spolupráce. První odborný příspěvek se věnoval způsobům práce s dětmi, které byly svědky domácího násilí mezi rodiči. Psycholožka společnosti SPONDEA se snažila přiblížit způsoby práce s dětmi a témata, která se v terapii dětí, které byly svědky násilí mezi rodiči, objevují. Následující prezentace expertek z Velké Británie se věnovala tématu zapojení zaměstnavatelů do řešení problematiky domácího násilí. Vzhledem k tomu, že je domácí násilí stále považováno za osobní věc, je zapojení zaměstnavatelů do této oblasti něčím, alespoň v českých podmínkách, naprosto novým. Přednášející z Anglie představily pádné důvody, proč by zaměstnavatele mělo zajímat, zda se jejich podřízení potýkají ve svém osobním životě s domácím násilím – tyto důvody byly jak čistě ekonomické (ztráty způsobené absencemi, nutnost zaučovat novou osobu, výdaje spojené se zdravotní péčí), tak i sociálně psychologické (ve smyslu narušení atmosféry v pracovním týmu, pocit bezmoci a ohrožení, které mohou zažívat kolegové obětí násilí). Jako velmi inspirující se jevíly také informace o odborných seminářích pro zaměstnance ubytoven, kteří mají jedinečnou možnost být svědky domácího násilí v první linii. Např. i takový údržbář může být první osobou, která poskytne oběti násilí informace, které jí mohou pomoci řešit násilný

vztah, ve kterém žije.

Příspěvek akademických pracovníků z Masarykovy univerzity Brno se týkal zhodnocení projektu, jeho přínosů a limitů. Pracovníci projektu vnímali jako největší jeho přínos možnost poskytnutí komplexní péče všem aktérům rodiny, kde k domácímu násilí dochází. Jako velmi užitečné se také jevíly zahraniční zkušenosti, které byly v rámci projektu sdíleny a díky kterým se začala používat při přímé práci s dětmi kniha „Kamil, zelený chameleon“. A právě tuto knihu a svoji práci představila dětská psycholožka z Holandska. Účastníkům konference za doprovodu obrázků převyprávěla příběh malého chameleona Kamila, který zažívá hádky rodičů a jejich následný rozchod. Musí se tedy vyrovnávat s pocity strachu, smutku i naštvání vůči rodičům a zvykat si na úplně nový život, ve kterém se cítí být sám. Musí se tedy stále přizpůsobovat novým nepřijemným situacím. Děti, které byly svědky domácího násilí, zažívají podobné pocity jako Kamil, a je pro ně proto úlevné slyšet, že existuje někdo, kdo zažívá to samé a navíc najde cestu, jak se cítit lépe.

Prezentace dalšího hosta z Holandska byla zaměřená na možnosti relaxace obětí domácího násilí. Pro posluchače konference bylo asi nezvyklým, ale zajímavým zážitkem vyzkoušet si tuto relaxaci přímo „tady a teď“ sami na sobě.

Ve druhé části konference následoval atraktivní blok příspěvků, které se věnovaly zkušenostem s prací s osobami dopouštějícími se násilí ve vztazích. Toto téma vzbudilo velké množství dotazů týkajících se smysluplnosti a úspěšnosti dané práce. Zkušenosti s individuální prací s lidmi, kteří nevládnou agresi ve vztazích, popsal terapeut ze společnosti SPONDEA.

DÍTĚ V CENTRU

Stále častěji se objevují případy rozvádějících se rodičů, např. i z důvodu trvalého domácího násilí,

kteří se nejsou schopni domluvit na čemkoli, ať už se to týká rozvodu nebo péče o dítě. Přestože se někdy podaří s rodiči vytvořit dohodu na spolupráci s orgánem sociálně právní ochrany dětí či s nějakou pomáhající organizací, nemívá tato dohoda dlouhého trvání. Důležitou roli zde hraje širší sociální prostředí, především noví partneři nebo rodiče rozvádějících se. Ti nebývají do procesu vytváření dohody zahrnuti, a když jim pak rozvádějící se rodič sdělí, jak dohoda vypadá, mají k ní často námitky a chtějí, aby došlo ke změně.

Dohoda bývá někdy rodiči vnímána spíše jako způsob formálního uspokojení úřadů než jako prostředek pro změnu konfliktní situace. Stejně tak návštěvy odborných pracovišť jsou často zneužívány jako munice při rozvodovém sporu u soudu než něco, o co by rodiče stáli. Každý z rodičů svaluje vinu na druhého a ani jeden z nich nemá náhled na to, že toto dělají. Zároveň zapomínají na své dítě a neuvědomují si, jakým způsobem ho konflikty ovlivňují a jak se asi cítí. Nedostali se do fáze, kdy by přestali být partneři, ale zůstali rodiči. Z těchto důvodů pak klientům chybí motivace na sobě pracovat a investovat čas, energii i finance, aby došlo ke změně.

V takových chvílích jsou pak i možnosti psychologických intervencí velmi ome-

Kromě principů práce hovořil také o důležitosti informovanosti obětí násilí o účasti partnera v programu. Jako zásadní se však jeví i interdisciplinární spolupráce na institucionální úrovni, řešitelské skupiny či případové konference.

Dále následoval příspěvek kolegů z SOS centra Diakonie ČCE Praha, kteří mají zkušenosti se skupinovou prací s násilnými osobami. Ve svém příspěvku zdůraznili, že aby bylo možné zastavit násilí, je nutné pracovat nejen s obětí, ale i s osobou dopouštějící se násilí. Představili principy práce se skupinou, přínosy skupinové práce, i výhody polootevřené skupiny. Na základě své téměř pětileté praxe však především ukázali, že změna chování osob dopouštějících se násilí ve vztazích je skutečně možná.

Posledním příspěvkem, který se dotýkal práce s násilnými osobami, byl příspěvek jihlavského lékaře, který mluvil o pachatelích domácího násilí z pohledu psychiatrie. Ve svém příspěvku vysvětlil, jak agrese souvisí se závislým chováním, a především nastínil možné příčiny vzniku agresivního chování v důsledku patologických vztahů a nedostatečné lásky v primární rodině násilných osob. Zdůraznil tak význam nukleární rodiny při vzniku násilného chování a nutnost péče a podpory rodičů, aby byl tento kruh násilí a jeho přenos do dalších generací zastaven.

Celou konferenci pak završily příspěvky kolegů z Krizového centra pro děti v norském Oslu a z Krizového centra pro ženy v litevském Kaunasu. V obou těchto zemích se proměňuje oficiální politika tak, že služby začínají být nabízeny všem členům rodiny, kde se vyskytuje domácí násilí. A právě tuto skutečnost je možné považovat za jeden ze závěrů konference.

Všichni vystupující prezentující se shodli na několika bodech. Prvním z nich je právě potřeba dostupnosti pomoci pro všechny aktéry domácího násilí, tedy oběti násilí, osoby dopouštějící se násilí i děti, které se ocitají v roli svědků. Tato potřeba je zjevná i přes skeptické námitky typu: „Proč bychom měli platit služby pachatelům domácího násilí? Jediné, co si zaslouží, je trest.“ Jak ale ukazují zkušenosti, pokud bychom působili pouze restriktivně, naděje na změnu by byla velmi nízká. Péče poskytnutá všem členům rodiny může znamenat zastavení přenosu domácího násilí z generace na generaci.

Dalším důležitým společným výstupem konference je potřeba hlubší interdisciplinární spolupráce mezi různými organizacemi a institucemi, které se problematikou domácího násilí zabývají (soudy, státní zastupitelství, PČR, OSPOD, PMS ČR, intervenční centra, krizová centra pro děti, centra pro ženy v nouzi, manželské a rodinné poradny...). Kromě stávajících pracovníků těchto organizací by však bylo vhodné zajistit dostatečnou odbornou přípravu i studentům těchto oborů.

Závěry konference také potvrzují, že je důležité, aby domácí násilí nezůstávalo za zavřenými dveřmi domácností nebo v kancelářích pomáhajících organizací či státních institucí, které se danou problematikou zabývají. Je potřeba, aby o domácím násilí a formách pomoci věděli i zaměstnavatelé a jejich podřízení z různých odvětví, protože s domácím násilím se může ve svém životě potkat kdokoli, nezávisle na věku, pohlaví či společenském nebo profesním postavení. Dá se říci, že závěry konference tak nastínily další směrování organizace SPONDEA v problematice domácího násilí.

■ Rádi byste podpořili některý z našich projektů a nevíte jak?

Konkrétní informace naleznete na našich webových stránkách www.spondea.cz. Můžete nás podpořit finančním nebo materiálním darem, nebo poskytnutím služby zdarma. Podpora on line je možná prostřednictvím služby DARUJME.CZ nebo prostřednictvím elektronického systému PaySec určeného k rychlým platbám na internetu. Oba způsoby jsou dostupné na našich [www stránkách](http://www.spondea.cz).

Současně je možná **dílčí podpora konkrétních aktivit či příspěvek na realizaci jednotlivých služeb**, a to ve výši 10% jejich nákladů, neboť je to částka, která je jako samofinancování podmínkou pro získání grantu na jednotlivé projekty. Včetně produktů či aktivit a jejich nákladovost vám rádi předložíme.